

med dette Forsøg; saa maa man sandsynligvis komme til at gaa videre. Men erindres maa det dog, at der her ikke er Tale om Statsgaranti for Beløb i Højde med, hvad Kreditforeningernes samlede Forpligtelse nu andrager; her er kun Tale om den Del, som efter de nærmere her fastsatte Regler egner sig til at gaa ind under de statsgaranterede Afdelinger, hvad der yderligere begrænser Beløbet. Det maa ogsaa erindres, at naar man foreløbig fastsætter Grænsen til 150 Mill. Kr., vil det i ethvert Tilfælde have den Fordel, at selv om man maatte beslutte sig til at gaa videre i Fremtiden, hvis Forsøget lykkes, staar man i hvert Tilfælde frit over for Spørgsmaalet om, hvilke yderligere Kauteler, der skal træffes. Man vil saa være i Stand til at benytte de Erfaringer, som i den forløbne Tid ere gjorte i saa Henseende.

Jeg skal nu omtale den Form, hvorunder Udvalget har ment at burde realisere Tanken om Statsgaranti. Man har ment at burde realisere den saaledes, at man ikke stiftede nogen særlig ny Kreditforening, kun for Landejendomme; men at man indrettede statsgaranterede Afdelinger ved de bestaaende Kreditforeninger. Grundene til, at man har foretrukket dette, ere jo flere. For det første har man ment, at det var ubilligt over for Interessenterne i de bestaaende Kreditforeninger at tvinge dem til, hvis de ville nyde godt af Statsgarantien, da at udtræde af de Foreninger, hvoraf de ere Medlemmer, og indtræde i en ny med Opførelse af deres Reserverfondsandele og med de Besværligheder og Bekostninger, som dette vilde medføre. Man har anset det for hensynsfuldere og rimeligere at indrette det saaledes for dem, at de kunne saa de Fordele, der her er Tale om, og dog blive inden for de bestaaende Kreditforeningsrammer. Man har dernæst villet undgaa en ny, kostbar Administration, som jo vilde kunne opsluge en Del af de Fordele, som Statsgarantien ellers vilde kunne medføre gennem den forhøjede Kurs. Endvidere har man været af den Overbevisning, at de nu bestaaende Kreditforeninger have oparbejdet et saadant Fond af Forretningsdygtighed og Forretningserfarenhed paa det Omraade, der her er Tale om, at det vilde være ganske urimeligt at kaste Brag paa de Rammer, der saaledes have udviklet sig gennem Tidernes Løb og have vist sig at gøre saa fortræffelig Skyldst paa hele denne saa saare vigtige Side af vort økonomiske Liv. Det er særlig af disse Grunde, at Udvalget har

valgt den Form, der findes nærmere bestemt i vort Ændringsforslag under Nr. 4. Jeg skal fremhæve endnu en Grund, nemlig den, at man paa den Maade vil gøre lige Ret over for Købstadsgrundejere og Landejendomsbesiddere. Man har ikke ment, at denne Sag vilde have Udsigt til at fremmes, og heller ikke, at den vilde hvile paa noget fuldstændigt til alle Sider forsværligt Grundlag, hvis man vilde byde den ene Samsundsklasse Fordele derved, at Staten traadte i Stranken for dens Kredit, og ikke vilde byde de andre Klasser det samme, og man vil se, at saaledes som Forslaget er affattet, saa Købstadsgrundejendomsforeningerne samme Begunstigelser som Landejendomsforeningerne. To af Udvalgets Medlemmer have ment, at Tanken bedre lod sig realisere i den af Agravforeningen oprindelig foreslaaede Form; men Udvalgets Flertal har af de nævnte Grunde været enigt om at opstille Forslaget under Nr. 4. Dertil have disse to erede Medlemmer sluttet sig. Det er som sagt heller ikke Formen, der lægges Vægt paa i selve Agravforeningens og Landboforeningens Andragende, men derimod Realisationen af de Grundtanter, hvorpaa Forslaget hviler.

Mellem Flertallet og Mindretallet i Udvalget har der været Differens med Hensyn til Grænsen, hvortil de statsgaranterede Laan skulde kunne hyses, idet Flertallet har ment, at denne Grænse burde drages ved Halvdelen af Vurderingssummen. Mindretallet derimod har fastsat $\frac{1}{10}$ af denne som Grænse. Mindretallets Standpunkt vil blive motiveret fra anden Side; jeg skal kun for Flertallets Bedkommende sige, at naar vi have ment at burde fastholde $\frac{1}{10}$, altsaa Halvdelen, er det, fordi det for os har været af væsentlig Betydning at kunne samle saa godt som hele den Grundejendoms-kredit, som her anses for absolut sikret gennem det Pant, der bydes, i de statsgaranterede Afdelinger. Man har ment, at der var en ikke ubetydelig Fare ved at drage Grænsen snævrere, fordi den nødvendige Følge deraf vilde blive, at en stor Del af de Laan, der maa søges, da maatte søges som sekundære eller 2den Prioritets Laan, og Kurser paa dem vilde naturligvis blive noget lavere — antager jeg da — end den for Tiden er for Kreditforeningslaanene, saaledes som de nu fremtræde. Derfor have vi anset det for at være forbundet med megen Fare, at lade den Del af Laanene, som falder under den sekundære Afdeling — eller hvad man nu vil kalde det — blive for stor, thi derved vilde den Fordel, som opnaas, og de bedre Vilkaar, som der er for den statsgaranterede Del af Laanene,